

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 5 (406)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
6 березня 2016 року

КОНТАКТИ

ТДМУ НАЛАГОДЖУЄ СПІВПРАЦЮ З НІМЕЧЧИНОЮ

Упродовж двох днів у ТДМУ провідний фахівець у галузі мікробіології та імунології інфекційних захворювань, зокрема, туберкульозу, професор Тімо Ульріхс з університету Аккону в Берліні (Німеччина) прочитав викладачам і студентам лекції на актуальну медичну тематику. Професор Ульріхс працював у федеральному міністерстві охорони здоров'я Німеччини та має великий досвід з питань органі-

молодих вчених. До речі, ця організація тісно співпрацює з національною агенцією DAAD, що в Німеччині.

Ректор Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда запропонував Тімо Ульріхсу стати членом редакційної колегії наукового журналу ТДМУ «International Journal of Medicine and Medical Research». Німецький професор люб'язно прийняв про-

зації охорони здоров'я. Нині він є консультантом посадовців нашого Міністерства охорони здоров'я. Досвід Німеччини у подоланні туберкульозу є актуальним і корисним для України. Німецьким лікарям вдалося зробити все можливе щодо діагностики та лікування цього захворювання, в результаті чого ця країна має найнижчі показники за кількістю хворих на туберкульоз.

Професор Тімо Ульріхс зустрівся з ректором Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професором Михайлом Кордою, щоб обговорити питання щодо налагодження тісної співпраці між університетом Аккону, фундацією Коха-Мечнікова та ТДМУ. В результаті цього буде підписана угода про співробітництво й реалізацію спільних проектів з розробки ранньої діагностики та нових методів лікування туберкульозу. Потрібно зазначити, що ця співпраця дає можливість ТДМУ знайти нових партнерів серед вищих навчальних медичних закладів у Німеччині.

Фундація Коха-Мечнікова здійснює свою діяльність у чотирьох важливих напрямках, один з яких стосується розширення наукової співпраці та реалізації програми наукових обмінів, спільних наукових публікацій. Наступним напрямком є розробка рекомендацій щодо належної діагностики і сучасних методів лікування соціально небезпечних захворювань. Фахівці фундації консультують органи місцевого самоврядування обласного й місцевого рівня. Налагодження співробітництва в цьому напрямку відкриє нові перспективи у подоланні туберкульозу і для нашого краю. Крім того, діяльність фундації Коха-Мечнікова стосується й впровадження програми академічних обмінів для студентів і

Професор Тімо УЛЬРІХС

позицію й висловив своє зацікавлення програмою Міжнародних студентських літніх шкіл, яку щороку зорганізують у нашому університеті.

Під час першої лекції німецького професора викладачі й студенти ТДМУ мали можливість детальніше ознайомитися з особливостями німецької системи охорони здоров'я та можливостями їх впровадження в систему охорони здоров'я в Україні. Дві інші лекції були присвячені питанням діагностики та нових методів лікування туберкульозу.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ПЕРЕМОЖЕЦЬ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ

Анастасія МАКСИМОВИЧ – студентка 1 курсу медичного факультету.

Стор. 5

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського проводить **20 березня 2016 року об 11 годині День відкритих дверей** за адресою: м. Тернопіль, Майдан Волі, 1, адміністративний корпус ТДМУ. Матимете нагоду зустрітися з про-

відними викладачами та науковцями університету, побувати в його наукових лабораторіях, ознайомитися з правилами вступу до університету 2016 року та отримати відповіді на всі запитання щодо вступу й навчання у нашому ВНЗ.

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ВАКАНТНІ МІСЦЯ ЗА ДЕРЖАВНИМ ЗАМОВЛЕННЯМ

на медичному факультеті зі спеціальності «Лікувальна справа» – 1 місце. Студенти, які навчаються за кошти

фізичних або юридичних осіб, мають право подати декану факультету:

- заяву на ім'я ректора університету щодо участі в конкурсі із зазначенням мотивації переводу;
- довідку про успішність за період навчання;
- копії документів, що дають право на отримання соціальних пільг;
- довідку про участь студента в науковому або громадському житті (факультету) університету, країни.

До участі в конкурсі не допускають студентів, які порушували правила внутрішнього розпорядку.

Термін подачі документів – 2 тижні з дня оголошення.

СПІВПРАЦЯ ТДМУ З ІНСТИТУТОМ МЕДИЦИНИ СЕЛА У ПОЛЬЩІ

ТДМУ розширює свою співпрацю з навчальними та науковими закладами Республіки Польща. Очільник нашого ВНЗ, професор Михайло Корда обговорив можливість співпраці з ректором Любузької вищої школи суспільного здоров'я в Зеленій Гурі (Польща), головою наглядової ради Інституту здоров'я в Любліні, президентом Польського товариства соціальної медицини і громадського здоров'я, професором Альфредом Овоцем щодо спільних наукових проектів з Інститутом медицини села.

Діяльність Інституту медицини села спрямована на реалізацію завдань у царині охорони здоров'я сільського населення з наголосом на оцінці загроз для здоров'я людей, що працюють у сільському та лісовому господарствах, харчовій промисловості та в галузі переробки деревини. В

цьому закладі здійснюють низку наукових досліджень та клінічних розробок та їх адаптацію до практичної охорони здоров'я. Особливе місце у діяльності інституту займає вивчення оцінки ризиків для здоров'я сільського населення з погляду безпеки харчових продуктів, гігієни і токсикології. Окрім того, багато

уваги приділяють паразитологічним і мікробіологічним дослідженням. Інститут має потужну лабораторію і бере участь у реалізації багатьох наукових проектів, які є актуальними також для науковців нашого університету, особливо в розрізі того, що Тернопільська область також є аграрною

Прес-служба ТДМУ

БІЛЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПОКАЗАЛИ У ВИСТАВІ

Студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, які є учасниками драматичного гуртка «Арт-Drama», презентували свою першу творчу роботу. В актовій залі вишу показали постановку «За вас правда, за вас сила. І воля святая», присвячену пам'яті Героїв Небесної Сотні.

Ще під час Різдвяної коляди керівник драматичної студії і режисер-постановник Світлана Матвіїшин зазначила, що готує сюрприз у вигляді змістовної й глибокої вистави.

Сюжет постановки стосувався усіх важких подій, які пережила наша нація упродовж останніх 100 років. На прикладі історії жінки, якій вдалося вижити під час Голодомору 1932-33 років, бачимо, як важко здобувалася незалежність. Донька героїні зазнала страждань під час Другої світової війни. І так тяглося впродовж багатьох поколінь — аж до сучасного етапу розвитку краї-

ни. Та, незважаючи на важкі випробування, головною завжди була людяність і вміння допомогти один одному.

У залі не було жодного байдухого — хтось дивився, затамувавши подих, хтось тихо плакав...

Найголовніше у цій постановці — це те, що режисер дала надію всім глядачам на краще майбутнє. Пані Світлана продемон-

струвала це на реальному прикладі з сьогодення. Сім'я, отримавши повідомлення про загибель чоловіка в Антитерорис-

тичній операції на сході України, майже змирилася з втратою. Фінальним акордом стало те, що голова родини повернувся таки додому живим. Українська сучасна сім'я знову разом. І як тут не згадати слова Тараса Шевченка: «І буде син, і буде мати, і будуть люди на землі».

Потрібно відзначити емоційну гру студентів ТДМУ, яким вдалося «вжитися» в образи, пропустити через себе весь біль народу і донести його до глядачів. Прем'єра була вдалою. Звичайно, варто й надалі працювати, вдосконалювати свій талант. Упевнені, що майбутнім медикам участь у драматичному гуртку додасть наснаги у житті та навчанні! Також з нетерпінням чекаємо нових прем'єр.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК,**
Л. ХМІЛЯР,
М. ВАСИЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
державний університет
ім. І.Я. Горбачевського,
департамент охорони здоров'я
облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Регістраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг — 3,33 друк. арк.
Наклад — 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському
державному університеті
ім. І.Я. Горбачевського.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ЯК ПРАВИЛЬНО ДОПОМАГАТИ В ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ

Студент 6 курсу ТДМУ Михайло Денисюк і випускник нашого університету, лікар-інтерн Сергій Коновал нещодавно повернулися із зони проведення АТО. Обоє — волонтери. Рятували поранених, перебуваючи на передовій в складі Добровольчого українського корпусу. Надання допомоги у випадках специфічних бойових поранень — це ціла наука. Після повернення до Тернополя,

вороги, якими мають бути засоби захисту та військова амуніція в гарячих точках? Про все це розповіли волонтери. І не лише розповіли, а й показали, як користуватися, приміром, компактними засобами евакуації. Продемонстрували також бронжилети різних типів, каски та інші засоби захисту, які рятують життя бійців на передовій. Студенти слухали дуже уважно. Адже про реалії війни розповідали їхні ровесники, які

(Зліва направо): **Анатолій ЮЩЕНКО, Сергій КОНОВАЛ і Михайло ДЕНИСЮК**

хлопці діляться набутими навичками з активістами під час актуальних нині тренінгів.

В актовій залі адміністративного корпусу ТДМУ Михайло Денисюк, Сергій Коновал та їхній бойовий побратим Анатолій Ющенко зустрілися зі студентами-медиками. Як правильно витягувати поранених з так званої «червоної» зони суцільної небезпеки в більш безпечну, щоб потім евакуювати? Як поводити себе медику в «червоній» зоні, щоб самому залишитися в живих? Що таке «снайперський капкан», які види зброї найчастіше використовують

нещодавно повернулися із зони бойових дій та можуть поділитися власним досвідом порятунку людських життів.

Зустріч почалася хвилиною мовчання — присутні вшанували пам'ять Небесної Сотні, а завершилася спільним переглядом документального фільму «Добровольці Божої чоти» про оборону Донецького аеропорту, його захисників і, зокрема, бійців Добровольчого Українського корпусу-батальйону, сформованого «Правим сектором».

Лідія ХМІЛЯР

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД:

НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:
— професора кафедри патологічної фізіології — 2 посади.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня доктора наук, вченого звання доцента, стаж науково-педагогічної роботи — не менше восьми років.

— доцента кафедри хірургії № 1 з урологією імені професора Л.Я. Ковальчука — 5 посад;

— доцента кафедри загальної та малоінвазивної хірургії — 2 посади.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше чотирьох років.

НА ФАКУЛЬТЕТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ:
— доцента кафедри хірургії № 2 — 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше чотирьох років.

Термін подачі документів — один місяць з дня оголошення.

Звертатися:
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
відділ кадрів, тел. 52-14-64.

УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКИЙ ПРОЕКТ ДЛЯ МЕДСЕСТЕР: ВІД СТАРТУ ДО ФІНІШУ

Всеукраїнський симпозиум урочисто відкрив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда. Побажавши усім присутнім плідної та активної праці, він наголосив на надзвичайній актуальності форуму, який став завершальним етапом у реалізації проекту «Сестринська ініціатива — медсестри щодо полегшення психічної травми» Тернопільського медуніверситету і партнерів з Канади. Ректор Тернопільського медичного університету Михайло Корда висловив слова вдячності усім партнерам, які підтримали важливу ініціативу ТДМУ щодо запровадження елективного курсу для медсестер «Посттравматичний стресовий розлад» з метою подолання посттравматичного синдрому у бійців АТО, які повернулися з фронту. Допомогу та підтримку у цьому проєкті надав університет імені Гранта МакЮена (Едмонтон) та Український центр засобів та розвитку, який входить до складу цього вишу. У розробці навчальних матеріалів допомогли Канадсько-українська фундація та її президент Віктор Гетьманчук, Українська фундація вищої освіти та її президент Ернест Скакун. ТДМУ

У нашому університеті відбувся всеукраїнський науково-практичний симпозиум «Наукове обґрунтування запровадження заходів з медико-психологічної реабілітації при посттравматичному стрес-синдромі». Форум зібрав гостей з різних куточків країни – викладачів і студентів медичних коледжів, училищ, інститутів медсестринства зі Львова, Тернополя, Житомира, Києва, Харкова, Черкас та нашого краю. У симпозиумі взяли участь директор Центрального методичного кабінету підготовки молодших спеціалістів Міністерства охорони здоров'я України Тетяна Чернишенко, голова Асоціації медичних сестер України Галина Івашко, голова Асоціації медичних сестер Тернопільської області Надія Фарійон, головні медсестри та лікарі загальної практики-сімейної медицини медичних установ Тернополя.

помогти знайти себе та адаптуватися до мирного життя, визначити своє місце та призначення вже в інших умовах. В цьому аспекті надзвичайно важливою є підготовка всіх медичних працівників. Мені приємно, що наша співпраця та вивчення міжнародного досвіду розпочалися з Канади. Якраз ця країна найбільше підтримує Україну. Завдяки реалізації такого міжнародного проєкту «Партнери в охороні здоров'я» Канада внесла неоціненний внесок у реформування та розвиток медсестринської

симпозиум — це підсумок роботи проєкту «Сестринська ініціатива — медсестри щодо полегшення психічної травми», в рамках якого в навчальний процес підготовки медичних сестер був впроваджений елективний курс «Посттравматичний стресовий розлад», який розробили викладачі ТДМУ та університету МакЮена (Канада). «Найперше, чого ми хотіли досягти у цьому проєкті, щоб дисципліну «Психічне здоров'я у медсестринстві» в медичних закладах України вивчали за тими ж стандартами, що й у світі, де на неї відво-

ного стресового синдрому, особливості клінічної картини та когнітивних порушень у комбатантів. Доповідач запропонувала терапевтичну програму для таких пацієнтів, що містить засоби фармакотерапії, з комбінуванням антидепресантів, транквілізаторів, тимостабілізаторів, ноотропних препаратів, психотерапію і як завершальний етап — профілактичну терапію тривалістю до 3 років. «Завдання психіатра у роботі з комбатантами дещо розширює межі його компетенції і

доктор морального богослов'я Українського католицького університету, ректор Львівської духовної семінарії Святого Духа УГКЦ Ігор Бойко. Священослужитель поділився досвідом в організації психологічної допомоги та моральної підтримки родичів загиблих під час Революції Гідності мешканців Львівщини.

Велике зацікавлення у присутніх викликав виступ завідувача кафедри медицини катастроф і військо-

(Зліва направо): ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА, директор Центрального методичного кабінету підготовки молодших спеціалістів Міністерства охорони здоров'я України Тетяна ЧЕРНИШЕНКО, голова Асоціації медичних сестер України ГАЛИНА ІВАШКО

полягає в тому, аби змінити лікування в майбутньому, даючи пацієнтам, крім кращого самопочуття, ще й можливість думати краще та досягати більшого», — такою була порада від доцента Олени Венгер на завершення виступу.

Завідувач кафедри психосоматичної медицини та психотерапії Національного медичного університету імені О.Богомольця, консультант медичного управління Державного управління справами Президента України за напрямком «психіатрія» Олег Чабан за допомогою відеозв'язку у деталях ознайомив присутніх з особливостями організації діяльності медичних сестер у роботі з пацієнтами з посттравматичним синдромом, методиками уникнення формування ПТСР. Зокрема, він порушив питання про роль медичної сестри у мультидисциплінарній команді лікарів, медсестер, соціальних працівників, волонтерів під час роботи з пацієнтами з ПТСР. Грунтуючись на прикладах зарубіжного та власного досвіду, продемонстрував, як сучасна медична сестра може стати активним учасником, а не спостерігачем у комплексному лікуванні пацієнта. Володіючи певним арсеналом знань, вона має право встановлювати свій медсестринський діагноз, проводити сестринську психотерапію, забезпечувати базові потреби пацієнта. Сестринський діагноз необхідний для налагодження партнерських стосунків з пацієнтом, а також може впливати на формування протоколу лікування пацієнтів. До прикладу, за кордоном медсестри більше часу працюють з пацієнтами, тому їх голос доволі значимий у формуванні лікарського діагнозу, наголосив у своєму виступі Олег Чабан.

З доповіддю «Групи взаємодії та духовний супровід» виступив

вої медицини ТДМУ, професора Арсена Гудими, в якому він у доволі незвичній манері спілкування із залом розповів про надзвичайні ситуації як джерело посттравматичного стресового розладу.

Лікар-психіатр Львівської обласної клінічної психіатричної лікарні М.Винницький проаналізував можливі ресурси у роботі зі стресом, тривогою, травмою. Координатор центру психологічної допомоги «Крок назустріч» Любов Медведь виступила з доповіддю «Особливості спілкування з хворими з посттравматичним стресовим розладом. Запобігання вторної травматизації». Про роль медичної сестри у впровадженні різних видів реабілітації, ґрунтуючись на досвіді стаціонарних відділень Тернопільської психоневрологічної лікарні, мовила у своєму виступі голова Асоціації медичних сестер Тернопільської області, заступник головного лікаря з медсестринства Тернопільської обласної клінічної комунальної психоневрологічної лікарні Надія Фарійон.

Асистент кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології ТДМУ Володимир Білоус привернув увагу аудиторії до практичних аспектів впровадження в навчальний процес медичних сестер елективного курсу «Допомога пацієнтам з посттравматичним стресовим розладом». Програма передбачала закріплення знань з психології, психіатрії, вивчення клінічних проявів посттравматичних стресових розладів, ознайомлення з додатковими та новими методами діагностики, принципами медикаментозного та немедикаментозного лікування, участю медичних сестер у профілактиці посттравматичних стресових розладів.

**Лариса ЛУКАЦУК,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

Доктор морального богослов'я Українського католицького університету, ректор Львівської духовної семінарії Святого Духа УГКЦ Ігор БОЙКО

отримав сприяння від Посольства Канади в Україні та Канадського фонду місцевих ініціатив. Адміністрація ВНЗ також вдячна за співпрацю партнеру в цьому проєкті — громадській організації «Українська асоціація фахівців з подолання наслідків психотравмуючих подій».

Привітала присутніх директор Центрального методичного кабінету підготовки молодших спеціалістів Міністерства охорони здоров'я України Тетяна Чернишенко, наголосивши на тому, що запровадження елективного курсу для медичних сестер, який розробили викладачі ТДМУ імені І.Я. Горбачевського та університету МакЮена (Канада), є актуальним для всіх медичних навчальних закладів у підготовці медичних кадрів.

«Наші бійці, ризикуючи своїм життям, захищають кордони української держави. Повертаючись в рідні домівки, вони часто, крім фізичних травм, мають ще й психологічні. Їм потрібно до-

(Зліва направо): доценти ТДМУ Олена ВЕНГЕР, Світлана ЯСТРЕМСЬКА

освіти в Україні. Без перебільшення, хочу зазначити, що і Міністерство охорони здоров'я України, і Центральний методичний кабінет підготовки молодших спеціалістів надзвичайно зацікавлені в тому, щоб такі проєкти втілювалися в життя, продовжувалися у своєму розвитку, бо вони у нинішні нелегкі часи є надзвичайно потрібними для України. Тішить, що до роботи цього проєкту долучилися й професійні медсестринські Асоціації, зокрема Асоціація медичних сестер Тернопільської області, не осторонь стоїть й Асоціація медичних сестер України, яку очолює Галина Івашко, — зазначила Тетяна Іванівна.

Директор департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації Володимир Богайчук передав усім присутнім вітання від очільника краю Степана Барни.

Пленарне засідання розпочало доповіддю «Реалізація проєкту «Сестринська ініціатива — медсестри щодо полегшення психологічної травми», яку представила учасником зібрання директор навчально-наукового інституту медсестринства ТДМУ Світлана Ястремська. У своєму виступі вона зазначила, що науково-практичний

дять значно більше годин і приділяють більше уваги. Завдяки цьому проєкту ми змогли розширити навчальну програму з дисципліни «Психічне здоров'я» для медичних сестер-бакалаврів з 54 до 180 годин, наблизивши її у такий спосіб до міжнародних стандартів. Сподіваємося, що розроблений елективний курс буде впроваджений у навчальні плани підготовки бакалаврів і магістрів медсестринства в усіх навчальних закладах України. Саме такі нові знання та навички зараз потрібні, щоб допомогти у подоланні наслідків величезної психологічної травми, що отримали й надалі отримують тисячі українців внаслідок війни та агресії», — резюмувала Світлана Ястремська.

Доцент кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології ТДМУ Олена Венгер ознайомила присутніх з особливостями реакції на важкий стрес і розладами адаптації, а також специфікою посттравматичного стресового розладу. В доповіді науковець розкрила психологічні аспекти посттравматичного стресового синдрому в осіб, які пережили збройні конфлікти та інші психотравмуючі події, проаналізувала сучасні підходи до визначення посттравматич-

ВОЛОДИМИР БОГАЙЧУК: «СТВОРЕННЯ АНГІОГРАФІЧНОЇ СЛУЖБИ В ОБЛАСТІ НЕ ЛИШЕ ВИМОГА ЧАСУ, А Й СПРАВА ЧЕСТІ»

У березні виповнюється півроку з часу призначення на посаду директора департаменту охорони здоров'я Тернопільської ОДА Володимира Богайчука. Це достатній проміжок часу, щоб добре ознайомитися з галуззю, досягти певних здобутків, а також визначити пріоритети. Головний медик краю поділився планами на найближчу перспективу з читачами «Медичної академії».

– Володимире Григоровичу, на що ставити наголос цього року в роботі галузі охорони здоров'я, що є найбільш проблемним?

– Для мене зараз особливо важливим є проблеми на третинному рівні надання меддопомоги в краї. Наше завдання зробити все для того, аби внутрішнє наповнення цих закладів відповідало вивісці на фасаді – маю на увазі Тернопільську університетську лікарню, обласний онкологічний диспансер, обласну дитячу лікарню, фтизіатричні заклади та інші. Це – медустанови, в яких повинні надавати високоспеціалізовану меддопомогу мешканцям нашої області. На превеликий жаль, в університетській лікарні нині немає тієї сучасної медапаратури, а відтак й тих високих технологій, які є, приміром, у наших сусідів. Отож маємо всі сили спрямувати на наповнення цього закладу новітньою технікою, медичним інвентарем, сучасними методиками. Тернопільщина має потужний медичний університет, але у нас немає новітнього обладнання, завдяки якому можна було б застосовувати отримані знання та підвищувати рівень надання допомоги пацієнтам, тому й лікуються країни в інших медичних закладах. Уже з початку цього року нам вдалося отримати деякі результати. Налагодивши співпрацю з вітчизняними та міжнародними фондами й організаціями, зокрема, Тернопільським обласним відділенням Міжнародного центру впровадження програм ЮНЕСКО та його директором Віталієм Семенюком медзаклади краю поповнилися сучасною апаратурою, медичними інвентарем, меблями, тощо. Чималі зрушення відбулися останнім часом у будівництві діагностичного комплексу університетської лікарні,

вже освоїли 25 мільйонів гривень. Нинішнього року ще 20 мільйонів гривень плануємо вкласти та вже на початку наступного здати під ключ цей об'єкт. Там будуть проводити найсучасніші лабораторні дослідження, запровадять новітні інструментальні методики, що дасть змогу покращити діагностичний процес. Ясна річ, що одразу оновити всю матеріально-технічну базу не вдасться, будемо здійснювати цей процес покроково. Це дозволить покращити якість і доступність медичної допомоги мешканцям краю. Тому й надалі сподіватимуся на плідну співпрацю як і з громадськими, добродійними організаціями, так і керівництвом області, від якого нині маємо відчутну підтримку.

– В якому обладнанні область має нагальну потребу?

– Тернопіль залишається чи не єдиним обласним центром в Україні, де немає ангіографа, зрозуміло, що й мова про створення ангіографічної служби не ведеться. В інших же містах, зокрема, в наших сусідів – Львові, Вінниці, Івано-Франківську, Ужгороді, Хмельницькому, вже давно створені та успішно діють такі медичні підрозділи, де фахівці проводять адекватне лікування серцево-судинної, цереброваскулярної патології з допомогою цього апарата. Щоправда, в другій міській лікарні працює рентген-хірургічний блок ендovasкулярної хірургії та інтервенційної кардіології, оснащений ангіографом, на правах приватно-державного партнерства, але він забезпечує лише 30 відсотків від потреби у таких втручаннях. Отож усі сили нині спрямували на вирішення цього завдання, тішить, що маємо підтримку й голів облдержадміністрації та облради. Розглядаємо різні варіанти, можливо, нам вдасться придбати цю апаратуру за кошти Фонду регіонального розвитку чи з фонду соціально-економічного розвитку. Не втрачаємо віри й сподіваємося вже цього року придбати кардіокомплекс, для медицини краю це буде значним поступом.

– Цього року скорочено субвенції на охорону здоров'я порівняно з минулим роком. Наскільки скоротили для Тер-

нопілля й до чого це призведе, зважаючи на ціни?

– Сума коштів, наданих Тернопільщині за медичною субвенцією цього року не зменшилася, вона, по суті, така ж, як і торік. Більше того, 2015 року мали прикру ситуацію, коли нам не вистачило грошей для медикаментозного забезпечення хворих на цукровий діабет. Тепер, незважаючи на те, що ціна на інсуліни зросла практично вдвічі, цей напрям профінансували майже стовідсотково. Також збільшено асигнування на придбання медичних середників для проведення гемодіалізу, закупі-

влю імуносупресантів. На законні гроші вже закупили ці препарати та маємо запаси до травня. Добре, що нині є можливість залучити кошти медичної субвенції, які не були використані минулого року (вони надійшли у грудні, тож не встигли їх освоїти) – нині спрямуємо 20 млн. грн. на закупівлю медичного обладнання. Ще один важливий проект – створення єдиної диспетчерської служби екстреної медичної допомоги в області – втілюватимемо за кошти, виділені Фондом регіонального розвитку. Сподіваємося й на продовження започаткованого торік проекту щодо безкоштовного забезпечення ліками пацієнтів Тернопільської обласної дитячої лікарні. Це також кошти медичної суб-

венції, але ті, що нам вдалося зекономити чи, точніше «вивільнити» за рахунок скорочення ліжкового фонду в медичних закладах краю. І надалі оптимізуватимемо ліжковий фонд закладів фтизіатричного профілю, який уже давно використовується неефективно.

Маємо у цьому об'єднанні і санаторії, і диспансери, в яких доволі мало перебуває на стаціонарному лікуванні хворих. Тому минулого місяця провели погоджувальну раду щодо оптимізації ліжкового фонду й скоротили ці заклади на 160 ліжко-місць. Це дозволило нам вивільнити майже 3 мільйони гривень, які спрямуємо на розвиток.

Ще наприкінці минулого року провели бесіди з головними лікарями медичних закладів області та запропонували їх переглянути ліжковий фонд, скоротити неефективні ліжко-місця, а за кошти, які витрачалися на фінансування, закупити медикаменти, медичну апаратуру, витратні матеріали, підвищити оплату праці медиків.

– Як трапилося, що такий потужний та знаний заклад Тернопільщини – Борщівська райлікарня – опинився нині без належного фінансування?

– Найбільша проблема нині – формування територіальних громад і встановлення юридичного статусу їх лікувальних закладів. Наразі в області створено 26 таких громад і медичні заклади на їхніх територіях фінансуватимуться за кошти медичної субвенції, які надійдуть громадам від держави. Втім, маємо з цим клопіт – кошти для медичної субвенції громадам уже виділено, а дієвої моделі щодо їх розподілу не розроблено. Тож виникають непорозуміння. Як приклад – ситуація, що склалася у Борщівській районній лікарні. На сесії райради, де ділили медичну субвенцію між первинною та вторинною ланками, депутати проголосували за те, щоб цій лікарні виділити кошти, сума яких покриває лише 50% потреб (незважаючи на те, що цей заклад надає багатoproфільну медичну допомогу). Натомість така ж сума була виділена номерній

лікарні у невеличкому містечку! Я неодноразово пояснював голові громади нераціональність такого «вердикту», однак він переконаний, що краще вкласти у номерну лікарню, а ЦРЛ отримуватиме кошти лише за медичні послуги, надані нею членам громади. Втім, наразі фінансово обгрунтованої ціни на такі послуги немає, а хворі чекати не можуть! Подібні «пропозиції» від голів громад непоодинокі, мовляв, виставляйте рахунок, а ми оплатимо за наших членів громади. Тож очікуємо від МОЗ України якнайшвидшого затвердження чітких механізмів таких розрахунків, інакше й надалі матимемо проблеми з розподілом коштів. Взагалі ж корінь проблеми в тому, що у Борщівському районі створено три територіальних громади: Скала-Подільська, Мельниці-Подільська та Озерянська. В усіх є лікарні. У своїх перспективних планах розвитку вони вказували заклади, які потребують фінансування, й, відповідно, отримали гроші від держави. Позаяк Борщівська громада ще не створена, то й лікарня залишилася без належного фінансування. Невизначеність у законі й спричинила таку фінансово-правову колізію.

– Що рекомендуєте чинити за таких умов, чи є якісь «рецепти» вирішення ситуації?

– Поки що (на час перехідного періоду) пропонуємо власні варіанти виходу з непростой ситуації. По-перше, можна створити у громадах центри первинної медико-санітарної допомоги зі статусом юридичної особи. Подруге, якщо у громади є ФАПІ та амбулаторії, яким не можна надати такого статусу (бо на дільниці не проживає 30 тисяч мешканців) потрібно рішенням громади передати їх центральній районній лікарні. Втім, не всі громади погоджуються на такий варіант «зовнішнього» управління. Тому є інший вихід – створити відділ охорони здоров'я при громаді та зареєструвати його як юридичну особу. Нині маємо двояку ситуацію – одні громади, які отримали державну субвенцію на свій бюджет, вичікують, вважаючи перший рік «пробним», інші виявляють надзвичайну активність у розпорядженні коштами. Тож консультуємо їх, щоб не виникало непорозумінь, застерігаємо, що розподіл коштів має бути чесним, виваженим, аби не постраждали люди, яким надають меддопомогу. Але «побажаннями» ситуацію не змінити, потрібен чіткий юридичний супровід нововведень.

Лариса ЛУКАЩУК

ОБ'ЄКТИВ

Олексій ЧОРНОЛУЦЬКИЙ,
студент стоматологічного факультету (ліворуч),
Роман БОЙМИСТРУК,
студент медичного факультету (праворуч)

..... До 202-річчя від дня народження та 155 роковин смерті Тараса Шевченка

ЙОГО СЛОВО НЕ МАЄ АНІ ЙОТИ ФАЛЬШУ, ВСЕ ТУТ ІСТИНА

9 березня минає 202 роки від дня народження, а 10 березня – 155 років від дня смерті геніального письменника Тараса Шевченка.

У нас, українців, шаноба до найбільшого свого Поета – виняткова, особлива. Тут, мабуть, немає аналогій у жодного з народів на світі. Хто він такий для нас – Тарас Шевченко? І світоч, і пророк наш, духовний батько, дорогий порадник, просто найближча людина. Ми звикли звертатися за Шевченковою творчістю у своїх почуваннях, погля-

дах на життя, на історичні події – його слово не має ані йоти фальшу, все тут істина. І світло Шевченкової істини – непорушне.

Великий Кобзар робив завжди дивовижний вплив на формування душі народної, світогляду нації. І звичайно, найбільше саме завдяки Шевченкові ми здобулися нині на свою державність, завдяки передовсім йому – Україні засвіталася така воля. Він удихнув нам жадання її.

Сміється Кобзар і тужить, будить усіх – сущих і тих, хто прийде в часи потомні, – до захисту

мови материнської, рідної культури. Кличе до визволення дух наш пояремлений.

«Мати кобзи, мово рідна!» – серце Поета в землі пульсує. Прихилися, послухай... Думки – як змахи шаблі.

Його гнів, його ненависть – справді од великої любові до людей, пригнічених і знедолених, од любові до своєї бідної батьківщини. Але він готовий забути навіть кривди, готовий – вибачити. Він ладен повірити в добро, не витолочене до кінця з душі навіть у панства, коли звертається в «Посланні...» до осві-

чених, не придавлених чорною працею: «Обніміте, брати мої, найменшого брата...» Особливо зворушує, до сліз, оте «прошу вас, благаю».

Він жив – на вулканах народної тиші, на двигтінні історичної магми. А творчо наснажувався – з тої ж магми, з фольклору. В Шевченка багато – ніби із самого фольклору (хто ще, скажімо, міг би так по-народному, глибоко сказати про звичайне людське почуття: «Без милого й сонце світить, як ворог сміється»). Так, він з фольклору, з пісні й думи, хоч увібрав же в себе, взяв Великий Тарас і всю культуру часу – і все-все нею обійняв: історичні події, боротьбу народну ... до крив'я й слюзи. Все.

Незамерзаючі іскрини – його слова. З неохололих вулканів. З правди життя.

Володимир КОЛОМІЄЦЬ

ПЕРЕМОЖЕЦЬ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ

АНАСТАСІЯ МАКСИМОВИЧ: «КОБЗАР» ЛЮБЛЮ З ДИТИНСТВА»

Анастасія Максимович – студентка 1 курсу медичного факультету. Дівчина гарно навчається й отримує підвищену стипендію. А ще вона переможець II етапу Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Привітавши Анастасію із заслуженою відзнакою, попросила її розповісти про цю подію докладніше.

– Взяти участь у конкурсі мені запропонувала завідувач кафедри української мови, кандидат філологічних наук, доцент Марія Павлівна Тишковець. Подумала, що це гарна нагода долучитися до цікавого заходу, присвяченого вшануванню творчості Великого Кобзаря. Готувалася до конкурсу під керівництвом Марії Павлівни й дуже вдячна їй за підтримку, добре ставлення, та, звичайно ж, за отримані знання. Марія Павлівна – чудовий викладач, чії лекції з української мови за професійним спрямуванням завжди згадуватиму з теплом і вдячністю. Вони допомогли мені досягнути нові глибини українського слова.

Конкурс тривав у кілька етапів. У Тернопільській ЗОШ №24, де приймали учасників другого (міського) етапу, відбувся невеликий концерт. Виступав шкільний оркестр, діти грали на різних інструментах. Потім нас, конкурсанти – школярів і студентів ВНЗ як гуманітарних, так і негуманітарних спеціальностей – запросили в аудиторію. Тема твору-роздуму стосувалася духовних цінностей українського народу, про які писав Тарас Григорович Шевченко та які формують почуття патріотизму, оптимізму й віри в щасливе майбутнє нашої держави. Пишучи, наводила конкретні приклади з творів Кобзаря.

Перемозі, звичайно, зраділа. Мені вручили грамоту й флешку в подарунок і запросили взяти участь у фінальному, обласному, етапі конкурсу. Він відбувся 13 лютого в Тернопільській спеціалізованій школі №3. У творчому змаганні взяли участь фіналісти міського етапу. У новій творчій роботі писала про християнські мотиви в творчості Тараса Григоровича, про те, що Шевченко є незмінною та актуальною опорою української ідентичності, що його поезія, правдива, як Господа слово, робить український народ сильнішим.

– Скільки часу мали конкурсанти?

– Чотири години. Я писала з натхненням і впоралася раніше – за дві з половиною години.

– У школі охоче писали твори?

– Траплялося, що лінувалася, але уроки рідної мови завжди були моїми улюбленими. Творчістю Т.Г. Шевченка захоплювалася змалечку.

– Ваше дитинство та шкільні роки минули в...

– ... мальовничому селі Удрицьк Рівненської області. Школу закінчила із золотою медаллю. Під час складання ЗНО високий бал отримала, зокрема, за знання української мови і літератури та творів Кобзаря.

– Але не філологію обрали своїм майбутнім фахом, а медицину. Чому? За прикладом батьків?

– Ні, в моїй сім'ї медиків немає. А от педагоги є. Мама – вчитель математики. Тато працює в сільському господарстві. Обое підтримали моє прагнення стати лікарем, бо бачили, з яким запалом вивчаю біологію, хімію, мріючи продовжити навчання в медуніверситеті. Документи подала в провідні медичні виші України: Національний ім. О. Богомольця, Вінницький, Чернівецький медуніверситети і в ТДМУ, про який мріяла найбільше, бо

чула дуже гарні відгуки про наш університет від людей, які тут навчалися. Нині дуже задоволена своїм вибором. У виші чудові викладачі, які дають і теоретичні, і практичні знання, оцінювання – об'єктивне, студентам створені чудові умови для навчання. Є обладнання, підручники, є все для успішного навчального процесу.

– У стрімке студентське життя «вписалися» одразу?

– Ні, знадобився певний час, щоб звикнути до нового міста, гуртожитку, відсутності рідних поруч. Спочатку було важко. Навчання в університеті зі шкільним не порівняти. В школі все було набагато простіше. Взяти хоча б хімію. В школі вона здавалася такою легкою! І лише зараз я збагнула, яка це складна й багатогранна наука. З нових дисциплін дуже цікаві анатомія, гістологія.

– Мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка – перший за ліком конкурс у вашому студентському житті?

– Так. У шкільні роки я з успіхом брала участь в олімпіадах з біології, правознавства, математики. Відвідувала секцію «українська мова» Малої академії наук України та захистила науково-дослідницьку роботу на

тему «Весілля в нашому регіоні». Про традиції та звичаї нашого краю мені багато розповіла моя прабабуся. Попри поважний вік, у неї чудова пам'ять. Тепер бачимося рідше, але я провідую прабабусю щоразу, коли приїжджаю додому. Вона мешкає в тому ж селі, що й мої батьки. Для мене на час навчання другою домівкою став університетський гуртожиток №3. Умови тут гарні. І сусіди прекрасні.

– Ваше улюблене заняття на дозвіллі?

– У вільний час, хоча випадає він зрідка, люблю читати гарні книжки, дивитися цікаві фільми, слухати музику, гуляти з друзями біля озера.

– Яка з нещодавно прочитаних книг сподобалася найбільше?

– Роман-антиутопія «Еліта» американської письменниці Кіри Касс. Книги люблю з дитинства. Більшість однокласників надавали перевагу скороченій версії творів зі шкільної програми, а ж старалася прочитати їх цілком.

– Яку музику слухаєте найчастіше?

– Рок. І класику.

– 8 Березня – перше весняне свято. Що для вас воно означає?

– Чекаю його з нетерпінням, бо матиму кілька вільних днів, які збираюся провести вдома, з рідними. Побачу батька, молодшого брата Сашка, маму привітаю, подарую їй її улюблені квіти. Зустріч з рідними для мене – найбільше свято.

Лідія ХМІЛЯР

НА СТРУНАХ ДУШ

ДО ТАРАСА

Крізь роки лихоліть ти говориш до нас сторінками,
Заклинаєш нащадків любити свою Батьківщину.
Ти живий у серцях! Разом будеш боротися з нами:
Берегти і любити нашу рідну святу Україну.

Ти писав в «Кобзарі», що ярмо

обвиває нам шию,
Що нещасні ми люди на нашій
українській землі.
Що пани, то лопата і яму уміло
ми риєм,
Тільки в землю глибоку
упадемо скоро самі.

Ти повів нас усіх по тернистій
дорозі до волі
І приніс Україні багатство,

любов і свободу!
Ти – великий, Кобзар, рятівник
української долі,
За це шана і честь тобі від
усього народу.

**Марія ЧУМАДІВСЬКА,
студентка ТДМУ**

Там, де б'є Дністровська хвиля,
Де бринить бо наша пісня,

Там стоїть гора Чернеча,
На якій же спочиває наш Кобзар –
Тарас-Предтеча.
Жив тоді, у ті часи,
Як гнобили наш народ,
Як прогнали предків спину
Від кріпацької лавини.
Але наш поет старанно
Описав усі страждання
І боровся за свободу
Українського народу.

Божий дар прийшов Шевченку
Ще, коли він був маленьким.
Говорив рядками правди
І писав картини гарно.
Не забудемо ніколи,
Кобзареві науки
Будем мову розвивати
І народ наш прославляти.

**Анна КАРТУХ,
студентка ТДМУ**

СТУДЕНТИ-МЕДИКИ ВВІЙШЛИ ДО КРАЩИХ КОМАНД ШВИДКОЇ ДО

У вересні 2006 року мені вдалося побувати на такому чемпіонаті в Республіці Польща. Вперше побачив діяльність польських медичних рятувальників і лікарів у симульованих ситуаціях невідкладних станів і зрозумів, що медичний працівник системи екстреної медичної допомоги — це окрема «каста» медиків, яка всією своєю суттю скерована на рятування життя людини. Тоді ж і познайомився із системою підготовки медичних працівників для екстреної медичної допомоги — це окрема «каста» медиків, яка всією своєю суттю скерована на рятування життя людини. Тоді ж і познайомився із системою підготовки медичних працівників для екстреної медичної допомоги — це окрема «каста» медиків, яка всією своєю суттю скерована на рятування життя людини. Тоді ж і познайомився із системою підготовки медичних працівників для екстреної медичної допомоги — це окрема «каста» медиків, яка всією своєю суттю скерована на рятування життя людини.

Ще з далекого 2006 року конкурси бригад екстреної медичної допомоги (по-старому «швидкої») впевнено увійшли в життя українських медиків. Піонерами стали львів'яни, зокрема, Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, який у рамках транскордонної співпраці отримав грант. За ці кошти зорганізував п'ять пунктів екстреної медичної допомоги на міжнародних автошляхах Львівщини, оснастивши їх новими каретами «швидкої», спеціально вивченим персоналом у нових уніформах. Ініціатором і натхненником цього процесу був професор Ігор Герич, який з 2005 до 2008 року керував головним управлінням охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації. В рамках реалізації грантових коштів провели три літніх чемпіонати бригад «швидкої» під назвою, яка вже стала брендовою, «Галицькі медичні ралі».

Та й увагу більше приділяли військовій медицині. Проте на прощання пан Рішард подарував відео з минулорічних чемпіонатів, протоколи, затверджені в Польщі для «швидкої», прото-

завдань, 44 професійні бригади. З них — п'ять з-за кордону, в тому числі наша — студентська. У підсумку — ми на 12 командному місці, випередили всі закордонні команди та ще й виг-

дицини катастроф та військової медицини медичне рятувництво, яке в навчальні плани для всієї України ввійшло аж 2013 року під назвою «Екстрена та невідкладна медична допомога». Приємно, що мав нагоду очолити колектив, який розробив типову навчальну програму.

Проте захотілося зробити такий же чемпіонат в Україні. Що і вдалося 2008 року на базі навчально-оздоровчого комплексу університету «Червона калина». Оскільки конкурс відбувався під егідою МОЗ України та безкорисливою енергією фанатів екстреної медичної допомоги, розпочали його нумерацію. Отож — це був перший чемпіонат. Спробували — й успіх. Закортіло ще — і другий провели 2010 року. Відтак з'явилися бажані третій зорганізували 2011 року в м. Кам'янець-Подільський (організатор Хмельницький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф), четвертий — 2012 року, м. Рівне (організатор Рівненський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф та Всеукраїнська рада реанімації та екстреної медичної допомоги), п'ятий приймало місто Київ.

Попри такі великі чемпіонати важливим моментом стали місцеві, які двічі відбулися на Буковині та Рівненщині, п'ять разів — на Тернопільщині, по одному разу — в містах Київ, Івано-Франківськ і Запоріжжя. Яке їхнє значення? Наведу приклад лише з тернопільських локальних чемпіонатів. Перший з них відбувся 2009 року. Не всі команди розуміли потребу в шийних комірцях, довгих транспортувальних дошках і т.п., та й не мали більшості обладнання. Проте під час другого й наступного чемпіонатів команди показали значно вищий рівень. Отже, чемпіонати стимулюють вчитися, самі вчать, дають змогу керівникам галузі побачити в режимі реального часу здобутки та недоліки в роботі бригад, оптимізувати їхню підготовку. Яскравим прикладом такого поступу стала бригада

«швидкої» із Заліщик на чолі з лікарем Галиною Цимбалюк. Перемоги на локальних конкурсах та на III Всеукраїнському чемпіонаті, краща закордонна команда під час літнього й зимового чемпіонату в Польщі. Причому в одному з них команда посіла четверте місце в загальному заліку. Це високий результат. Таке досягнення лише один раз в історії мала команда відомої клініки «Борис».

Отже, можемо мати в Україні бригади «швидкої» європейського рівня. А чому не маємо? Бо бідні. Що там перемога на міжнародному рівні?! Як мені переказали, хтось з тодішніх очільників від медицини сказав, що бригада, з'їздивши до Польщі, спалила «на півроку наперед» пальне для «швидкої»!?

Відтак почалася Революція Гідності, Антитерористична операція. Якось було не до конкурсного руху. Перехідний прапор чемпіонату з чоловічком, який бжить рятувати життя людини, перекочував ще 2013 року до Харкова.

І знову львів'яни випередили всіх. Незважаючи на організаційні пертурбації, Львівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф під керівництвом Юрія Пацюка набрався сміливості й ініціював проведення першого зимового Всеукраїнського чемпіонату бригад екстреної медичної допомоги з міжнародною участю «Галицькі медичні ралі-2016». Йому як могли, так і допомагали департамент охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації, державний заклад «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України» та Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги».

Чемпіонат відбувся у Сколівському районі Львівської області на спортивній базі «Тисовець». Конкурсу передувала науково-практична конференція за участю міжнародних спеціалістів «Екстрена медична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях з високим ступенем загрози». Під час конференції висвітлювали основні питання діяльності системи екстреної медичної допомоги в Україні, польський досвід надання екстреної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях, особливості підготовки фахівців з медицини невідкладних станів з питань надання допомоги травмованим та особливості надання допомоги постраждалим при надзвичайних ситуаціях з високим ступенем загрози.

(Продовження на стор. 7)

Під час зустрічі учасників чемпіонату з ректором ТДМУ імені І. Горбачевського, професором Михайлом Кордою

на «швидкій». Це — хлопці та дівчата у красивій ергономічній й безпечній уніформі на каретах «швидкої», оснащених з «голючки». Це — система уніфікованих протоколів і стандартів, заснованих на засадах доказової медицини, тому їх виконання на доказовому рівні гарантує рятування життя людини. Це — стовідсоткове забезпечення території вертолітною швидкою допомогою, це авіамедичні перевезення тяжких постраждалих у високоспеціалізовані медичні заклади країни та Європи. Це — відділення екстреної медичної допомоги при багатопрофільних лікарнях, де стабілізують «тяжких» з подальшою евакуацією у спеціалізовані відділення. Це — повага в суспільства та гідна зарплата.

А у нас?! Прощаючись з польськими колегами, які запросили нас на чемпіонат «швидких» у вересні 2006 року, керівник станції швидкої допомоги у Бельсько-Бялій Рішард Одживолек сказав: «А що, пане професоре, злякався привести команду з України?». Злякався, чи не злякався, досвіду ж не було.

коли конкурсних завдань. Тому щиро й справедливо вважаю пана Рішарда — «хрещеним батьком» медичного рятувництва в Україні.

Кажуть, дай раз подивитися, а надалі ми самі. Отак і сталося. Жовтень, листопад, грудень — три місяці команда з чотирьох студентів-шестикурсників нашого вишу муштрувала роботу виїзної бригади «швидкої». Ми вивчили наші та їхні протоколи, написали робочий посібник, розписали ролі, хто за що відповідає й хто що повинен робити, пошили першу в Україні зимову уніформу, знайшли карету «швидкої», цілком її оснастили, навчили користуватися обладнанням. Тоді я ще не знав, що все, що ми робили, тепер називається «симуляційним навчанням». Отож ми теж піонери. Значну допомогу та підтримку нам надав тодішній ректор — Леонід Ковальчук і начальник головного управління охорони здоров'я ОДА Володимир Курило.

Кінець січня 2007 року, II Міжнародні зимові змагання у м. Цирк (Польща), 6 конкурсних

завдань, 44 професійні бригади. Привезли до Тернополя два кубки, які ректор відразу розмістив у своєму кабінеті. Зараз вони — у його меморіальному музеї.

Отже, якщо хочемо, то можемо, та ще й із студентської лави.

Ця перемога, на мій погляд, стала революційною. Бо вже з 1 вересня 2007-2008 навчального року вперше в Україні почали викладати на базі кафедри ме-

Після першого конкурсного завдання

«ДЕСЯТКИ» ДОПОМОГИ УКРАЇНИ

(Закінчення. Поч. на стор. 6)

До участі у форумі запросили керівників територіальних центрів медицини катастроф, бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги з України, а також колеги з Польщі та Литви.

Мав нагоду виступити і я з питань організації та надання екстреної медичної допомоги «швидкою» при масових випадках. У доповіді наголошував на специфіці медичного сортування під час проведення рятувальних дій при масовому випадку, який спричинило застосування вогнепальної зброї.

У цьому конкурсі взяла участь команда студентів нашого університету. До неї увійшли: студентка IV курсу Богдана Перевицька, тренькурники Денис Косарський та Ігор Бигар і Анастасія Гудима (II курс). Всі вони є інструкторами Всеукраїнської ради реанімації з домедичної допомоги. Тобто мають базовий рівень і працювати з ними було значно легше. Настя ж, незважаючи на те, що дружокурсниці, добре

пеки команди, глюкометрією, транспортною іммобілізацією, роботою з технічними пристроями карети «швидкої», Настя — прохідністю дихальних шляхів від ротогорової трубки до інтубації та конікотомії, штучною вентиляцією легень, подачею кисню. Дякуючи створеному міжкафедральному тренінговому центру, більшість практичних навичок були відпрацьовані в режимі реального часу, що дуже допомогло під час чемпіонату.

У підготовці нам всебічно допомагали: ректор Михайло Корда і проректор з науково-педагогічної і лікувальної роботи Степан Запорожан, студентська рада університету, викладачі: доцент Наталія Петренко, асистенти Юрій Сорока та Віктор Швацький, лікар, судинний хірург університетської лікарні Юрій Свідерський, лікар Заліщицької ЦРЛ Галина Цимбалюк. Особлива подяка начальникові територіального медичного об'єднання Нацполіції України в Тернопільській області Михайлові Василюшину, який

манд. Необхідно було з усією амуніцією піднятися 300 м угору до місця падіння, надати визначену допомогу постраждалому, знести його до карети «швидкої», повантажити та виконати інші рятувальні дії до моменту виїзду. На все 20 хвилин.

Наступного дня було: обмороження, хвора дитина з переляканню матусею, серцево-легенева реанімація, тромбоз легеневої артерії, опік обличчя з пошкодженням верхніх дихальних шляхів і черепно-мозковою травмою, гострий коронарний синдром з виконанням протоколу тромболізу, дорожньо-транспортна пригода, масовий випадок після вибуху гранати з потребою медичного сортування, тампонування рани, декомпресійної пункції грудної клітки, конікотомії.

Загалом команда поставлена перед нею завдання виконала та ввійшла до «десятки» кращих бригад «швидкої» України.

У загальному командному рейтингу перше місце посіла команда з м. Каунас (Литва), друге — команда з м. Краків (Польща), третє — команда Львівського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (Україна).

Зрозуміло, що конкурс — це не цілком реальне життя. Проте наша команда має могутній потенціал, тож готуємося до наступних стартів.

Під час розмови на «Галицьких медичних ралі-2016» з начальником управління надзвичайної медицини МОЗ України Тетяною Тімошенко виникла ідея зробити пілотний проект і на базі навчально-оздоровчого комплексу нашого університету «Червона калина» зорганізувати короткотермінові цикли тематичного вдосконалення для «швидкої» щодо догоспітальної допомоги при травмах та інших невідкладних станах. Гадаю завдяки цьому тематичному вдосконаленню протягом теплої пори року можна буде охопити практично всі виїзні бригади «швидкої» Тернопільщини й ми всі станемо більш захищеними. А що нам потрібно ще?

Ректор Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, професор Михайло Корда привітав студентів з досягненнями на чемпіонаті та вручив їм грамоту «За волю до перемоги» та кубок. Очільник вишу побажав молодим людям не зупинятися у професійному розвитку і надалі гідно представляти університет на різних конкурсах.

**Арсен ГУДИМА,
завідувач кафедри
медицини катастроф та
військової медицини ТДМУ,
професор**

ЕЛЕКТРОННИЙ ЗАПИС ДО ЛІКАРЯ – ЗРУЧНО МЕДИКАМ І ПАЦІЄНТАМ

Медичний портал Тернополя, який допоможе мешканцям міста записатися на прийом до сімейного лікаря в он-лайн режимі, презентували нещодавно в міськраді. Створення такого Інтернет-ресурсу – один з етапів переходу міських закладів охорони здоров'я на електронний документообіг. Загалом над розробкою такого проекту трудилися цілий рік, а його загальна вартість склала 340 тисяч гривень. Про переваги нововведення розповіла заступник головного лікаря Тернопільського Центру первинної медико-санітарної допомоги Надія Боднар.

– Яку мету ставили перед собою, запроваджуючи цей проект?

– Впроваджуючи інформаційні технології, ставили перед собою кілька завдань. Першорядним було налагодити електронний

працівників відповідно до їх повноважень.

– У чому перевага системи електронного запису до лікаря?

– Передусім у зручності для пацієнта. Хвора людина відтепер не змушена стояти у черзі, це можна зробити вдома, записавшись на прийом до сімейного лікаря через Інтернет. Портал містить електронну базу даних пацієнтів, яка дублює паперові носії інформації, тобто дані медичних карток тернополян. Щоб скористатися електронною реєстрацією, необхідно спочатку зареєструватися на сайті www.medical.te.ua, вказавши свій мобільний номер і пароль. Отримавши інформацію опрацьовують у реєстратурі медичного закладу. На вказаний вами час виписують талон на прийом і разом з вашою медичною карточкою передають сімейному лікарю. До слова, на сайті закладу в розділі «Записатися до свого лікаря» є повідомлення про те, що записаним на прийом через Інтернет, чи через реєстратуру (в телефонному режимі) йти в реєстратуру не потрібно. Людина, яка записалася на прийом через Інтернет, йде одразу у кабінет лікаря. Лікар наприкінці прийому може призначити дату та час наступного візиту, й тоді не доведеться стояти у черзі. Так само попередньо можна записатися до дільничного, зателефонувавши у реєстратуру, узгодивши день і час прийому.

За цією ж схемою у разі потреби пацієнт може викликати лікаря додому. Наразі впроваджуємо й механізм реалізації права пацієнтів вільно вибирати лікаря або ж його змінювати. До того ж інноваційна електронна система дасть можливість контролювати призначені сімейним лікарем обстеження в інших спеціалістів, які повинна проходити кожна людина хоча б раз на рік. Впроваджено реєстр для диспансерних та інкурабельних хворих, в якому медичні працівники будуть занотовувати дату візиту до таких пацієнтів.

– Скільки коштів виділили на впровадження інновацій?

– Для реалізації проекту з міської скарбниці виділили 340 тисяч гривень. Частина цих коштів витратили на придбання ліцензійного програмного забезпечення для 16 амбулаторій. 125 тисяч гривень складає вартість обслуговування системи впродовж 36 місяців. Хочу зазначити, що наразі вивчаємо можливість та доцільність впровадження електронного рецепта. Це допоможе нам ефективніше використовувати та розподіляти кошти для забезпечення медикаментами пільгових категорій пацієнтів. У подальших планах — запровадження єдиної електронної системи для усіх медичних закладів обласного центру.

Лариса ЛУКАЦУК

Допомога травмованому

відчуває дух і драйв конкурсів, бо з десятирічного віку ми з нею разом чи в Україні, чи за кордоном на конкурсах бригад «швидкої». Вона — незамінний помічник команди: то фотограф, то перекладач з польської і, навпаки, то помічник судді, то просто організатор побуту в готельному номері.

Інформація про конкурс надійшла десь за два тижні до його початку. Тому за цей термін вдалося зробити, по суті, все, що 2006 року зробили за 3 місяці: знайшли карету «швидкої» та пальню для неї, пошили нову уніформу (дякуємо підприємству «Форма» з Бучача за гарні костюми й знижку при продажу), відпрацювали базові протоколи з екстреної медичної допомоги з наголосом на первинне та вторинне обстеження, розподілили ролі: Богдана — лікар, яка керує й проводить основне обстеження, Денис займається дефібриляцією, кардіомоніторингом, зняттям ЕКГ, довіреним введенням ліків, Ігор — контролем без-

посприяв нам у наданні карети швидкої допомоги. Допомогли нам і колеги з Тернопільського обласного центру екстреної медичної допомоги і медицини катастроф — очільник Михайло Джус та заступник із лікувальної роботи Ганна Мончак, а також представник медичної служби ДСНС у Тернопільській області Богдан Ягельський. Генеральним спонсором команди виступила фармацевтична корпорація «ЮРІА-ФАРМ».

Відповідно до конкурсної програми, всі команди пройшли 11 конкурсних завдань — імітованих екстрених та надзвичайних ситуацій, що є найбільш типовими у повсякденному житті. Ще під час реєстрації до студентської команди ставилися інші учасники якось несерйозно. Проте коли після першого дня змагань команда показала високий результат, її всі стали поважати. А конкурс був непростий. На узгір'ї обірвався трос витягу, п'ять туристів впали й травмувалися. Одночасно стартували п'ять ко-

**Надія БОДНАР, заступник
головного лікаря Тернопільського
Центру первинної медико-санітарної
допомоги**

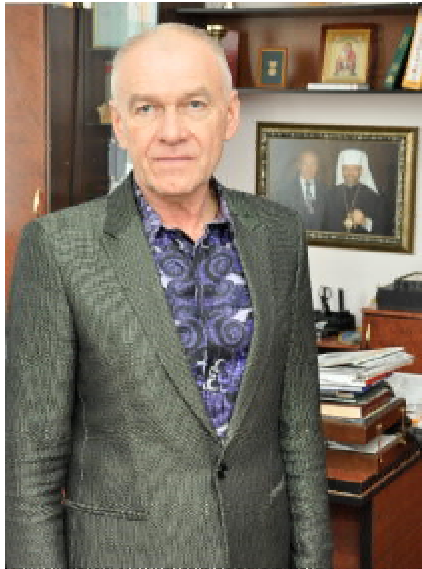
документообіг у структурних підрозділах Центру первинної медико-санітарної допомоги. З допомогою цієї системи можемо відслідковувати показники захворюваності тернополян, також вона дає можливість контролю за тимчасовою неприцездатністю жителів у режимі реального часу. Наш Інтернет-ресурс стане великою підмогою для сімейного лікаря, отримати відповіді на актуальні запитання, і медичним працівникам, які не затрачаючи багато часу, матимуть важливу інформацію про стан здоров'я недужого. Взагалі ж створення захищеної електронної бази медичних даних населення — це те, над чим зараз працюємо. Важливим у цій роботі є дотримання закону про захист персональних даних. Це означає, що в інформацію про медичні дані пацієнтів не зможе ніхто втрутитися, крім медичних

ВОЛОДИМИР ШКРОБОТ: «ЛЮДИНА, ЯКА РОБИТЬ ПОЖЕРТВУ, МАЄ УПЕВНИТИСЯ, ЩО ЇЇ ДОПОМОГУ ВИКОРИСТАЮТЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ»

Лариса ЛУКАЩУК

Кажуть, що добро не знає ні меж, ані кордонів. Сотні кілометрів віддаляють Тернопіль від французького містечка Бока-Ліні. Саме там створена та активно діє добродійна католицька організація «A. D. A. J.», з якою впродовж останніх років співпрацює Тернопільська психоневрологічна лікарня. Функціональні ліжка, білизну, посуд, меблі, медобладнання та навіть продукти харчування доправляють французькі добродійники нашим пацієнтам. Хоча більшість з них про це й не здогадується. Лише торік до медичного закладу надійшло на 602 тисячі гривень гуманітарної допомоги.

— Наша співпраця з благодійними організаціями триває багато років, і я доволі високо оцінюю їхній вклад у розвиток медичного закладу, — каже головний лікар Володимир Шкробот. — Пригадую, як розпочалося співробітництво з французькими добродійниками. Якоюсь мене запросили на відкриття ВАІТу в лікарняний заклад однієї із сусідніх областей. Сподівався здобути новий досвід, побачити там щось особливе, можливо, новітні методики чи високотехнологічну апаратуру для лікування хворих, але був дещо розчарований. Утім, на цих урочистостях були присутні французькі благодійники, які допомагали закладу умеблювати відділення. Не посоромився підійти до координатора цього добродійного фонду, познайомився та залишив свою візитівку, хоча й розумів, що ніхто не буде мене шукати й одразу ж пропонувати якусь допомогу. Через кілька місяців сам спробував розшукати координатора цієї організації у Франції. Надіслав їм гарно проілюстровану книгу про наш заклад, проспекти нашого велнес-центру, світліни лікарняної церкви, а також запрошення почесному президентові Асоціації «A. D. A. J.»

Головний лікар закладу Володимир ШКРОБОТ

Мішель Рампельбергу відвідати нашу лікарню. У такий спосіб хотів якось зацікавити майбутніх партнерів. Минуло менше, ніж півроку, і ось одного дня телефонний дзвінок сповіщає, що мсьє Мішель перебуває в Україні та має намір заїхати й до нас. До слова, мсьє Мішель — це людина з дуже гарячим серцем і, незважаючи на свій поважний вік, він їздить по світу, навіть сам за кермом вантажівки, та надає гуманітарну допомогу. Двадцять років тому він захворів на рак, але дав обітницю, якщо одужає, присвятити своє життя добродійності. Хтось інший уже давно втомився б від цієї важкої ноші, а мсьє Мішель надає допомогу, і не лише українцям.

Дотримуючись обіцянки, він прибув до нашого закладу, оглянув тут все й одразу сказав: «Буду вам допомагати». Коли ж я запитав: «Чому ви прийняли таке рішення?», відповів: «Бачу, як використовують тут матеріальні ресурси. Впевнений, що надана допомога слугуватиме пацієнтам». Минуло лише кілька місяців і ми отримали перший вантаж. Спочатку нам запропонували меблі, які були у користуванні, але ми відмовилися, і я чемно натякнув, що секонд-хенд нам не потрібний. Наповнювати лікарню речами, які вже відслужили свій вік, не маємо наміру, у

нас дещо вища планка. Натомість дуже потребували тоді постільної білизни. За санітарними нормами у нас має бути по чотири комплекти постільної білизни на кожного пацієнта, але насправді ледь по одному вистачало. Як за недостатнього фінансування придбати нове, де взяти кошти — невідомо? Тому вся надія була на добродійців. І справді, вже за невеликий проміжок часу наші французькі партнери повідомили, що знайшли простирадла — десь розформували готель чи санаторій, а нова білизна залишилася. Ми з радістю прийняли таку пропозицію.

Не так давно, вони побували в лікарні та мали нагоду переконатися, що ці речі витримали всі прання й служать нашим пацієнтам.

Коли президент цієї організації Івет Бекю та координатор в Україні Роман Олійник побували у нас на заняттях з арт-терапії, їм дуже сподобалися листівки ручної роботи, які виготовляють наші пацієнти. І ми, як вдячність за волонтерство, приготували на новорічні свята нашим благодійникам такі невеличкі подарунки у стилі хенд-мейд.

Коли надходить гуманітарна допомога, зазначає очільник закладу, всі дані відображені в бух-

галтерських документах, тому дуже легко відстежити буквально за кілька хвилин у базі комп'ютера її шлях. Є довідки, що засвідчують, в які відділення та яку допомогу доправляли, в якій кількості. Кожний предмет благодійного фонду відповідно промаркований. Окрім того, можна завітати до будь-якого медичного підрозділу та переконатися,

доправлені за тисячі кілометрів речі не припадають десь на полицях пилом, а служать тим, хто їх потребує».

З цього приводу мені пригадалася філософська притча про заможного чоловіка, який після смерті потрапив на небо і з утіхою побачив, що все його багатство залишилося при ньому. Але, коли він спробував щось

На фото: Мішель РАМПЕЛЬБЕРГ з дружиною

що апаратура чи інше обладнання не лише на місці, а їх ефективно й використовують.

— Ось, погляньте, це довідка-перелік автомашин, які передав фонд «Гуманітарна допомога м. Білефельд» з Німеччини, тут усі відомості — марка машини, її вартість, «пробіг» тощо, — каже Володимир Шкробот. — Окрім того, всі ці транспортні засоби завжди можна побачити на автотерминалі. Це були, ясна річ, не нові автівки, але ми дали їм друге життя — відремонтували, пофарбували, начинили необхідним обладнанням, встановили у деяких кондиціонер. І завдяки цим санітарним авто доправляємо за потреби важкохворих пацієнтів у столичні клініки.

Поцікавилася у координатора організації «A. D. A. J.» в Україні Романа Олійника, чому так багато зусиль спрямовують саме на Тернопільщину. І знаєте, він дав цілком відверту відповідь: «Мені хочеться вкладати свої зусилля й пожертви французьких громадян там, де я бачу результат. У Тернопільській психоневрологічній лікарні цю допомогу не лише активно використовують, а й приймають, бо всім приємно, коли

придбати, йому сказали, що земні гроші тут не мають ціни, а варті лише ті, які він віддав іншим людям. Тож варто жертвувати й, окрім фізичного, дбати також про здоров'я духовне, як це робить людина з щирою душею, француз за походженням і меценат за покладом серця — Мішель Рампельберг.

17 квітня почесному президентові Асоціації «A. D. A. J.» Мішель Рампельбергу виповнюється 80 років. Головний лікар Тернопільської психоневрологічної лікарні Володимир Шкробот та увесь колектив закладу щиро вітають ювіляра. Зичать богатирського здоров'я, сил духовних і фізичних. Терпіння, удачі та оптимізму на цьому потрібному людям шляху добродійництва. Нехай все у вас буде добре, а в житті супроводжує удача та світла радість. Бажаємо вашій родині міцного здоров'я, благополуччя, хай збуваються ваші найкращі задуми та мрії, а доля буде прихильною! Щоб Господня ласка зігрівала та дарувала благодать у душі на многі літа.

Сестра-господня Сніжана СМАРАНЧУК демонструє постільну білизну, подаровану французькими добродійниками

ХОР ЗІБРАВ КОШТИ НА ДОПОМОГУ ДІТЯМ ГЕМАТОЛОГІЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ

Учасникам хору ТДМУ під час Різдвяних свят вдалося наколядувати майже 14 тисяч гривень, які вони вирішили спрямувати на добродійність. Увагу наших творчих викладачів і студентів привернуло гематологічне відділення.

«Під час колядування ми відвідали міські та обласні лікувальні заклади. У Тернопільській

міській дитячій лікарні побували в гематологічному відділенні, де подарували дітям дух українського Різдва. Чесно кажучи, це був для нас один з найважчих виступів. Ближче до завершення програми у всіх на очі наверталися сльози. Розуміємо, що не можна плакати в таких відділеннях, але насправді важко було тоді опанувати емоції. Нам вдалося наколядувати 14 тисяч гривень. Усім колективом приймали рішення, як використати кош-

ти. Спершу планували комусь з дітей допомогти адресно, але потім запитали в завідувачій гематологічним відділенням, що потрібно. Вона надала нам список необхідних речей, які придбали й нещодавно передали.

Частину грошей спрямували хлопчику, який зараз у важкому стані перебуває в цьому відділенні», — розповів керівник хору та студент другого курсу Ярослав Запотоцький.

Прес-служба ТДМУ

ЮВІЛЕЙНА ВЕСНА ПРОФЕСОРА ОЛЬГИ ФЕДОРЦІВ

9 березня відзначатиме ювілейний день народження завідувач кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТДМУ, професор Ольга Євгенівна ФЕДОРЦІВ.

Вельмишановна Ольго Євгенівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, згодом, після 4 років практичної лікарської роботи, успішно

пройшли майже 32-літній трудовий шлях: спочатку старшого лаборанта, аспіранта, асистента, доцента, професора кафедри педіатрії медичного факультету, яку очолюєте майже 17 років.

Усім пам'ятний 13-літній період Вашої діяльності керівником виробничої практики студентів.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого в Україні та за її межами

вченого, висококваліфікованого клініциста-педіатра, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною є Ваша громадська діяльність, зокрема, як члена спеціалізованих вчених рад Тернопільського та Буковинського медичних університетів, голови Асоціації педіатрів Тернопільсь-

кої області, координатора від України міжнародних програм BUPAS, POLBUCAN.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені Почесними грамотами МОЗ України і Тернопільської міської ради, численними подяками ректора.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро, жіночність та інтелігентність заслуговують найвищої оцінки й є прикладом для наслідування

новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ольго Євгенівно, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Хай сміється доля, мов калина в лузі,

У родинним колі, серед вірних друзів.

Хай крокують поруч вірність і кохання,

Хай здійсняться мрії і усі бажання!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

Ольга Євгенівна Федорців народилася в с. Бичківці Чортківського району, що на Тернопільщині. 1973 року закінчила із золотою медаллю Ягільницьку середню школу та вступила до Тернопільського державного медичного інституту. 1980 року закінчила навчальний заклад, отримавши диплом з відзнакою зі спеціальності «Лікувальна справа». Після однорічної інтернатури з педіатрії, яку проходила на базі Тернопільської дитячої клінічної лікарні, з 1981 до 1983 року працювала дільничним лікарем-педіатром дитячого поліклінічного відділення Тернопільської міської лікарні № 1, а 1983-1984 рр. — лікарем-ординатором дитячого інфекційного відділення цієї ж лікарні.

1984 року О.Є. Федорців була прийнята на посаду старшого лаборанта кафедри дитячих захворювань Тернопільського державного медичного інституту, а 1985 року вступила на навчання до очної аспірантури за спеціальністю «Педіатрія» на цій же кафедрі. Саме цей час став стартовим майданчиком для планування дисертаційної роботи, написання перших з довгого списку наукових публікацій сьогоденного професора. У вересні 1987 року в спеціалізованій вченій раді при Київському науково-дослідному інституті педіатрії, акушерства та гінекології імені професора П.М. Буйка захистила кандидатську дисертацію на тему

«Клиническое значение структурно-функционального состояния биологических мембран при различных формах гипотрофии». У жовтні 1998 року успішно захистила в цій же спеціалізованій вченій раді докторську дисертацію на тему «Клініко-патогенетичне обґрунтування комплексної терапії хронічних розладів живлення у дітей раннього віку».

З березня 1988 до грудня 1992 року Ольга Євгенівна працювала асистентом кафедри педіатрії Тернопільського державного медичного інституту. В грудні 1992 року обрана за конкурсом на посаду доцента кафедри педіатрії лікувального факультету. В січні 1999 року призначена на посаду завідувача кафедри пропедевтики дитячих хвороб, 2001 року отримала вчене звання професора кафедри педіатрії. З 2010 року — завідувач кафедри педіатрії з дитячою хірургією № 1 ТДМУ імені І.Я. Горбачевського.

Професор О.Є. Федорців підготувала 8 кандидатів медичних наук, 8 магістрів, 8 клінічних ординаторів. Є автором 280 наукових праць. У тому числі 2 монографій, 1 підручника на англійській мові, 6 навчальних посібників, 8 патентів, 17 інформаційних листів. Основними напрямками її наукової діяльності є вивчення впливу несприятливих факторів навколишнього

середовища на стан здоров'я дітей, проблеми грудного вигодовування, алергічних захворювань, ревматоїдного артриту, пневмоній, дифузного токсичного зобу, стану реактивності організму здорових і хворих дітей.

Щорічно кафедра дитячих хвороб з дитячою хірургією, яку очолює Ольга Євгенівна, проводить Всеукраїнські та регіональні конференції з тематики «Медико-соціальні та екологічні проблеми дитячого віку». З 2009 року кафедра бере активну участь в міжнародних епідеміологічних дослідженнях поширеності бронхіальної астми та

інших алергічних захворювань серед дітей Східної Європи. Налагожені тісні наукові зв'язки з кафедрою епідеміології Сілезького медичного університету (м. Катовіце, Польща), медичною академією Вроцлавського університету (Польща), Саскачеванським університетом (Канада), Гродненським державним університетом імені Янки Купали та Гродненським державним медичним університетом (Білорусь), Вищою державною медичною школою в Ополі (Польща).

О.Є. Федорців — керівник відділу виробничої практики студентів 2000-2013 рр., член спеціалізованих вчених рад у Тернопільському (К.58.601.02) і Буковинському (К76.600.02) державних медичних університетах, координатор від України міжнародних програм BUPAS, POLBUCAN, голова Асоціації педіатрів Тернопільської області.

За багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм, відданість справі, активну громадську позицію нагороджена Почесними грамотами МОЗ України та Тернопільської міської ради.

Ольга Євгенівна є авторитетним та активним організатором і учасником конференцій різного рівня, взірцем співчуття та любові до хворих, серйозного ставлення до наукових досліджень.

Це особистість з добрим гаря-

чим серцем мудрої людини, допитливий дослідник, генератор нових прогресивних ідей, що не зупиняється в пошуках нового та незвіданого. В складних ситуаціях вона — поруч з колегами, на її плече завжди можна опертися. З таким професіоналом, що постійно вдосконалюється, нагромаджуючи знання та досвід, якою є Ольга Євгенівна, надійно працювати. Співробітники та пацієнти поважають її за ерудованість, цілеспрямованість, мудрість, чесність, принциповість і порядність у поєднанні з величезною любов'ю до людей та відданістю своїй справі. Талановитий вчений, чуйний лікар, ініціативний педагог, що застосовує творчий підхід, інноваційні технології в роботі з молодими майбутніми науковцями та студентами.

Ольго Євгенівно, Ваші колеги кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією вітають Вас з вагомим ювілеєм. Нехай життя до Вас завжди буде щедрим на гарних людей, добрі події, приємні враження. Бажаємо Вам міцного здоров'я, оптимізму та бадьорості духу, пільної праці в радість і задоволення, щоб благодать наповнювала Ваш дім. Нехай здійсняться головні Ваші мрії, а всі подальші життєві повороти нехай відкриватимуть для Вас лише нові простори для майбутніх перспектив! Миру Вам, щастя і добра!

25 лютого відзначила ювілейний день народження доцент кафедри загальної гігієни та екології Ольга Миколаївна СОПЕЛЬ.

Вельмишановна Ольго Миколаївно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після 9 років практичної лікарської роботи, успішно пройшли понад 15-літній трудовий шлях: спочатку асистента, а останні 9 років — доцента кафедри загальної гігієни та екології.

Усім пам'ятна Ваша 6-літня діяльність завідувачем аспірантури університету.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як науковця, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ольго Миколаївно, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай добром наповнюється хата,
Достатком, щирістю і сонячним теплом,
Хай буде вірних друзів в ній багато,

Прихильна доля огорта крилом!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

6 березня відзначає ювілейний день народження доцент кафедри акушерства та гінекології №1 ТДМУ Любов Євгенівна ЛИМАР.

Вельмишановна Любова Євгенівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, згодом, після 7 років практичної лікарської роботи, успішно пройшли понад 25-літній трудовий шлях: спочатку клінічного ординатора, асистента кафедри акушерства та гінекології медичного факультету, асистента кафедри акушерства та гінекології ФПО, доцента кафедри акушерства та гінекології № 2, а останні майже 11 років — доцента кафедри акушерства та гінекології № 1.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста — акушера-

гінеколога, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Любова Євгенівно, міцного здоров'я, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя. Хай стелиться життя розмаєм і хилить щастя повен цвіт,

Ми від душі бажаємо
Здоров'я міцного і многа літ!

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

«У ПАМ'ЯТІ ВСІХ ЗАЛИШИЛИСЯ ВАШІ УНІКАЛЬНІ ЛЕКЦІЇ ТА КЛІНІЧНІ ОБХОДИ»

10 березня відзначатиме ювілейний день народження ветеран ТДМУ, професор Лідія Михайлівна СЛОБОДЯН.

Вельмишановна Лідіє Михайлівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Харківського медичного інституту, 6 років практичної лікарської роботи, у стінах ТДМУ імені І.Я. Горбачевського Ви успішно пройшли 40-літній трудовий шлях: спочат-

ку клінічного ординатора, асистента, доцента кафедри педіатрії медичного факультету, згодом – професора кафедри педіатрії факультету післядипломної освіти, яку 12 років очолювали.

У пам'яті всіх, хто працював з Вами та вчився у Вас, залишилися Ваші унікальні лекції та клінічні обходи.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого в Україні вченого,

талановитого, висококваліфікованого клініциста-педіатра, досвідченого педагога та вихователя студентів і молодих лікарів за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені знаком «Відмінник охорони здоров'я» і дипломом другого ступеня Міністерства освіти України за досягнення в навчально-ви-

ховній та науково-методичній роботі.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро, жіночість та інтелігентність заслужують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Лідіє Михайлівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людсько-

го тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишки, активного та щасливого довголіття.

Бажаємо щастя, здоров'я і сили,
Щоб довгі літа плечей не схилили,
Щоб спокій і мир панували на світі,
Щоб радість знайшли Ви в онуках і дітях!

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

Лідія Михайлівна народилася в с. Львівське Сандовського району Калінінської області. Все своє життя присвятила педіатрії. Доктор медичних наук (1986 р.), професор, (1987), за досягнення в навчально-виховній та науково-методичній роботі нагороджена Міністерством освіти України дипломом другого ступеня (1970), має значок «Відмінник охорони здоров'я» (1983).

Закінчила педіатричний факультет Харківського медичного інституту 1960 р., з 1960 до 1966 рр. – ординатор і райпедіатр Чемировецької районної лікарні Хмельницької області, 1966-1969 рр. – клінічний ординатор, 1969 – 1972 рр. – асистент, 1972-1985 рр. – доцент, 1985-1997 рр. – завідувач кафедри, з 1997 до 2008 року – професор кафедри педіатрії факультету післядипломної освіти Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського.

Наукові дослідження стосуються вивчення різнобічного впливу вітаміну Д на дитячий організм і серцево-судинну систему тварин. Розроблені та запропоновані для практичної охорони здоров'я клініко-лабораторні критерії діагностики гіпервітамінозу Д у дітей. Уперше в тодішньому Радянському Союзі були видані методичні рекомендації «Профілактика, діагностика і лікування гіпервітамінозу Д» (1976 р.). Особливий внесок зроблений у вивченні проблеми гідролізу та

всмоктування різних вуглеводів у дітей в нормі й при патології. Запропонована концепція патогенезу спадкового синдрому мальабсорбції на основі вивчення стану біологічних мембран. Розроблена класифікація синдрому мальабсорбції, диференційна діагностика спадкового та набутого, первинного й вторинного синдромів мальабсорбції. Запропоновані інформативні методи діагностики галактоземії, целіакії, непереносимості лактози та розроблені ефективні методи патогенетичного лікування дітей із синдромом мальабсорбції з включенням антиоксидантних і мембраностабілізуючих засобів. Свої наукові погляди професор Л. М. Слободян виклала у монографії «Синдром мальабсорбції вуглеводів у дітей» (1994 р.). У передмові до книжки академік А.М. Уголев та професор А.Х. Кліорін дали дуже високу оцінку розв'язанню проблеми мальабсорбції у дітей.

Вивчався вплив зовнішніх чинників на адаптацію, захворюваність, фізичний та психомоторний розвиток дітей, народжених матерями - робітницями бавовняно-прядильного комбінату. На основі чисельного фактичного матеріалу розроблений та впро-

ваджений у практику ефективний комплекс оздоровчих заходів з профілактики невиношування вагітності, перинатальної патології, зниження захворюва-

ності й покращення показників психомоторного розвитку дітей (Методичні рекомендації «Профілактика і лікування невиношування, порушень психомоторного розвитку дітей у матерів – робітниць промислових підприємств» (1998 р.). Розроблені, апробовані та впроваджені в практику дев'ять методів реабілітації недоношених дітей, що

дозволило знизити тривалість перебування на ліжку та поліпшити неонатальні показники (Методичні рекомендації «Етапна реабілітація недоношених дітей» (1998 р.).

Під керівництвом проф. Л.М. Слободян вивчалися особливості патогенезу, показників імунної системи клінічних проявів, діагностики бронхолегеневої патології у хлопчиків і дівчаток, які часто хворіють, розроблені та впроваджені в практику методи реабілітації цієї групи дітей. Розроблена різна методика використання антигіпоксину для профілактики та лікування, які часто та тривалий час хворіють. Апробований та впроваджений у практику метод мікрохвильової терапії для реабілітації часто хворіючих дітей у дитячому дошкільному закладі, що дозволило знизити захворюваність утрічі. Вивчалися проблеми біоценозу кишківника у дітей з різними формами, гастроудоденальної патології удосконалення методів лікування з використанням електромагнітного випромінювання надзвичайної частоти низької інтенсивності, що дозволило зменшити тривалість загострення основного захворювання та подовжити ремісію хвороби.

За результатами наукових досліджень під керівництвом Л.М.

Слободян захищено 5 кандидатських дисертацій, впроваджено в практику 32 раціоналізаторські пропозиції. Вона є автором 3 монографій, 9 посібників, 258 наукових і науково-методичних публікацій.

Професор Л.М. Слободян володіла унікальними лекторськими та педагогічними здібностями. Головними особливостями лекцій були інформаційна та ілюстративна насиченість, змістовність і доступність викладу матеріалу. В педагогічній практиці Лідія Михайлівна використовувала як традиційні методики, так і оригінальні у формі діагностичного алгоритму, дискусій, семінарів-конференцій, ситуаційних задач. На її лекціях часто можна було побачити працівників кафедри, лікарів. Справжньою школою професійного удосконалення для курсантів, лікарів-інтернів, лікарів клініки були клінічні обходи проф. Л.М. Слободян. До неї завжди можна було звернутися за порадою чи допомогою. Не одна сотня учнів і вихованців знають Лідію Михайлівну як висококваліфікованого фахівця, вимогливого педагога, чуйну та інтелігентну людину.

Колектив кафедри педіатрії ННІПО, співробітники міської дитячої лікарні щиро вітають Лідію Михайлівну з 80-річчям, бажають міцного здоров'я, добробуту, благополуччя, щасливого довголіття.

7 березня відзначатиме ювілейний день народження ветеран ТДМУ, доцент Надія Яківна ХОДОРЧУК.

Вельмишановна Надіє Яківно! Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Львівського державного медичного інституту, 6 років практичної лікарської роботи у стінах ТДМУ імені І.Я. Горбачевського Ви успішно пройшли майже 37-літній трудовий шлях: спочатку клінічного ординатора, асистента кафедри педіатрії, згодом, упродовж 27 років – доцента кафедри педіатрії ФПО, 23 з яких – завучем кафедри.

Особлива сторінка Вашої педагогічної діяльності – 7-літній період роботи заступником декана факультету післядипломної освіти, де повною мірою

розкрився Ваш талант методиста та організатора навчального процесу.

Після припинення науково-педагогічної діяльності впродовж майже 10 років Ви продовжуєте реалізовувати свій клінічний досвід як висококваліфікований педіатр-консультант спочатку лікувально-діагностичного центру університету, а згодом – приватного медичного центру «Медікус».

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого на-

уковця, талановитого, висококваліфікованого клініциста-педіатра, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені медаллю «Ветеран праці», знаком «Відмінник охорони здоров'я», дипломом Міністерства освіти УРСР за досягнення в навчально-виховній науково-методичній роботі, медаллю та другою премією «Виставки досягнень народного господарства УРСР».

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити доб-

ро заслужують високої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Надіє Яківно, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення та життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишки, активного та щасливого довголіття.

Нехай здоров'я, радість і достаток
Сипляться, немов вишневі
цвіті,
Хай малює доля з буднів
свято
І дарує Вам багато літ!

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

У КОНКУРСІ НА НАЙКРАЩУ КЛІНІЧНУ РОБОТУ ПЕРЕМОГЛА ЮЛІЯ ЯВОРСЬКА

У Києві в інституті геронтології ім. Д.Ф. Чеботарьова НАМН України відбулася IX міжнародна конференція молодих вчених «Захворювання кістково-м'язової системи та вік», присвячена пам'яті професора Є. П. Подрушняка. Форум зібрав також знаних фахівців – представників науково-дослідних інститутів, Національної мед-академії післядипломної освіти ім. Шупика, лікарів-практиків різних спеціальностей. Адже захворювання кістково-м'язової системи – проблема масштабна й вимагає уваги та об'єднаних зусиль спеціалістів багатьох галузей медицини.

Випускниця нашого університету, а нині аспірант кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ Юлія Яворська представила на конференції свою наукову роботу «Ураження кісткової тканини в пацієнтів з лімфомою Ходжкіна». Авторитетне журі конкурсу, який відбувся в рамках конференції, визнало її найкращою клінічною роботою.

Попросила Юлію Яворську роз-

сантів з усієї України – молоді вчені й лікарі-практики різних спеціальностей: невропатологи, ревматологи, ортопеди, травматологи... Всі роботи були присвячені захворюванням кістково-м'язової системи. Актуальна ця проблема також для онкології як галузі медицини. До речі, я була єдиним онкологом серед конкурсантів.

– Нелегкий фак ви обрали...

– Онкогематологія – надзвичайно важ-

лива галузь медицини, яка зацікавила мене ще в університеті. Студенткою активно працювала в науковому гуртку під керівництвом професора кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини І. В. Жулкевича, брала участь у медичних конгресах студентів і молодих вчених, конференціях, які зорганізовує наш університет. Ігор Валентинович підтримує моє щире бажання вчитися та працювати над обраною тематикою. Під його керівництвом відбувалося моє становлення як науковця. До речі, на 6 курсі, вперше взяла участь у Міжнародній конференції «Захворю-

вання кістково-м'язової системи та вік», присвячену пам'яті проф. Є.П. Подрушняка. Тоді у конкурсі посіла друге місце.

– Диплом ТДМУ за спеціальністю «лікувальна справа» ви отримали...

– ... 2013 року. Відтак була інтернатура за спеціальністю «клінічна онкологія» у Львівському національному медуніверситеті. Одночасно навчалася в магістратурі на кафедрі онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ, яку закінчила з відзнакою. Захистила магістерську роботу «Динаміка змін стану кісткової тканини у хворих на лімфому Ходжкіна». Цю ж тему обрала для дисертаційного дослідження.

Під час інтернатури завдяки міжнародним науковим зв'язкам рідного університету проходила місячне стажування в Польщі, де мала можливість ознайомитися з роботою відділення клінічної онкології Центру захворювань легень у Вроцлаві, а також клініки гематології, пухлинних захворювань крові та трансплантації кісткового мозку й клініки трансплантації кісткового мозку, онкології та дитячої гематології.

До вступу в аспірантуру в грудні 2015 року працювала районним онкологом в лікарні у Калуші, що на Івано-Франківщині.

– Сфера ваших наукових інтересів – пухлинні захворювання кровотворних органів і лімфатичної системи. Чому саме онкогематологія в пріоритеті?

– Це дуже цікава спеціальність як в науковому, так і в практичному плані. Попри всі стереотипи про онкологічний діагноз, надія побороти хворобу завжди є. Адже існує багато сучасних методів і препаратів, які допомагають впоратися з недугою, а вчасне звернення до лікаря збільшує шанси пацієнта на одужання. Точний діагноз і правильне лікування повертають людину до життя. Коли обирала спеціальність, свою роль зіграв і приклад мами. Вона теж онколог.

Юлія Яворська каже, що участь у конкурсі у рамках IX міжнародної конференції молодих вчених, присвяченій пам'яті професора Є.П. Подрушняка, збагатила її досвідом, подарувала цікаві хвилини спілкування з колегами. Приємно було відповідати на запитання журі.

– Висока оцінка журі засвідчила, що робота актуальна і є можливість її практичного застосування, а це дуже важливо для науковця, – каже Юлія Вікторівна. – Користуючись нагодою, хочу висловити щиру вдячність своєму науковому керівнику, професору Ігорю Валентиновичу Жулкевичу, який чотири роки тому вказав мені напрям можливих досліджень. Дякую шановному професору за мудрі настанови, доцільну критику та підтримку.

Лідія ХМІЛЯР

ВИВЧАЛИ НЕВІДОМІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ФАЙНОГО МІСТА

Відбулася зустріч студентської молоді із журналістом і краєзнавцем Ярославом Гулько, який є автором книги «Невідомий Тернопіль». Це видання презентували напередодні святкування Дня міста 2015 року. Впродовж 2011-2012 років часопис «Місто» публікував частину розділів цього видання – майже тридцять нарисів про неза-

бутні події давніх літ і видатних, легендарних тернополян.

«Наш гість дуже добре знає не лише історію міста, а й нашого університету, тому вирішили запросити його, аби він сам міг детально нам все розповісти. Сьогодні більше дізнаємося про минуле вулиць Валової, Юліуша Словацького та Князя Острозького. Цікавитися історією рідного міста потрібно, адже таким чином відкриваєш дуже багато непересічних постатей, які досягли успіхів у певних галузях, краще розумієш сьогодення та бачиш перспективу на майбутнє», – зазначив завідувач кафедри нормальної фізіології, професор Степан Вадзюк.

Відеопрезентацію про вулицю Валуву підготували студенти 16 групи медичного факультету, а першої групи – коротку інформацію про решта вулиць.

Ярослав Гулько доповнив повідомлення студентів цікавими та невідомими фактами з історії і життя цих вулиць, походження їхніх назв.

«На вулиці Валовій, де зараз розташоване обласне управління Нацполіції, до Другої світо-

Професор Степан ВАДЗЮК (ліворуч) разом зі студентами уважно слухає розповідь про Тернопіль

вої війни знаходився краєзнавчий музей. 1941 року я його відвідував як гімназист. Пам'ятаю, що там було багато цінних експонатів. На першому поверсі розташовувалася експозиція всіх тварин, які водилися на Поділлі. В цьому музеї працювала унікальна жінка Стефанія Садовська, яка написала велику історію Тернополя. Свою працю в 1930-х роках вона надіслала до Львова до Наукового товариства імені Т.Шевченка для опублікування. На жаль, ця книга так і не по-

бачила світ і невідомо, де тепер ці архіви знаходяться», – розповів Ярослав Гулько.

Молодь дізналася ще чимало цікавих фактів та епізодів із життя Тернополя на прикладі трьох вищезгаданих вулиць. Після завершення зустрічі студенти мали можливість детальніше розглянути старі карти файного міста й поспілкуватися з краєзнавцем уже в неофіційному форматі.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

Журналіст Ярослав ГУЛЬКО (на передньому плані)

ЗДОБУВ ПРИЗОВЕ МІСЦЕ У ЗМАГАННЯХ СТОМАТОЛОГІВ

Нещодавно лікар-інтерн першого року навчання нашого університету Вадим Гладій повернувся з дипломом третього ступеня з 17-го конкурсу лікарів-стоматологів «Шлях у світ майстерності», який відбувся на базі Української медичної стоматологічної академії в Полтаві. Асистувала йому студентка п'ятого курсу стоматологічного факультету ТДМУ Олена Присяжнюк.

Наші майбутні лікарі представили на розгляд журі складну практичну роботу. Впродовж трьох годин вони працювали з пацієнткою. Вадим Гладій та Олена Присяжнюк блискуче впоралися із завданням, за що отримали заслужену перемогу.

Потрібно зазначити, що наша команда за результатами голосування наживо посіла перше місце.

Нагадаємо, що кафедра післядипломної освіти лікарів-стоматологів Української медичної стоматологічної академії 2000 року виступила ініціатором проведення конкурсу професійної майстерності серед лікарів-стоматологів.

Це був перший в Україні конкурс професійної майстерності лікарів-стоматологів, який зорганізовують з використанням матеріалів та обладнання українських виробників. За кілька років він набув статусу всеукраїнського.

Прес-служба ТДМУ

ТУРНІР

ЗА КУБОК РЕКТОРА ТДМУ З МІНІ-ФУТБОЛУ ЗМАГАЄТЬСЯ 29 КОМАНД

У нашому ВНЗ 29 лютого цього року стартували змагання на здобуття Кубка ректора ТДМУ з міні-футболу. Поєдинки між командами триватимуть до 9 березня.

Саме цього дня відбудеться фінальна гра, в якій і буде визначено переможця. Ініціатором проведення таких змагань стала студентська рада університету, одним із завдань якої є пропагування здорового способу життя і занять спортом. Для участі у цьому турнірі заявки подали 28 студентських та одна команда викладачів.

Змагання відкрив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда. «Приємно, що студенти університету організувалися й змогли виставити велику кількість команд. Це тішить і надихає. У виші багато зроблено для того, аби розвивати

фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання. «Чому обрали для турніру футбол? Та тому, що багато наших студентів любить цей вид спорту. Крім того, є чимало активної молоді, яка з радістю долучилася до участі в іграх. Заявки подали команди від усіх факультетів і курсів. Приємно, що цього року вже представлені студенти, які здобувають спеціальність «Здоров'я людини», що набуває дедалі більшої популярності серед абітурієнтів. Маємо 12

фізичну активність і спорт серед молоді. Вже діє 12 спортивних секцій, орендовано басейн для занять плаванням, облаштовано тренажерну залу в гуртожитку №1. Ми не зупиняємося на досягнутому та дбаємо, аби ви мали належні умови для того, щоб бути у відмінній фізичній формі. Попереду буде ще чимало позитивних змін у цьому напрямку. Ви, як майбутні медики, повинні розуміти, що фізична активність – це одна з найкращих інвестицій у ваше здоров'я, адже вона сприяє профілактиці великої кількості захворювань. Хочемо, щоб у нашому університеті розвиток спорту був на такому ж рівні, як і у вищих навчальних закладах за кордоном. Водночас у мене є до вас прохання – бути активними у спорті та добре вчитися», – звернувся Михайло Михайлович.

команд від факультету іноземних студентів і 16 команд сформували українські студенти. Отже, турнір у нас вийшов ще й міжнаціональний», – розповів Іван Калька.

Студенти ТДМУ, які є сертифікованими інструкторами від Всеукраїнської ради реанімації та екстреної медичної допомоги, під час змагань забезпечують надання першої допомоги.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА, Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

1. Збірка поезій Т. Шевченка	2. Поема Т. Шевченка	3. Місто, де спочиває Кобзар	4. Поема Т. Шевченка
5. Країна	6. Гармонійне поєднання муз. звуків	7. У слов'ян – зловісний птах	8. Місто
9. Місто	10. Лікарський препарат	11. Місто в Польщі	12. Рос. футбольний клуб
13. Фара	14. Хвалебний вірш	15. Запас на чорний день	16. Бойова граната
17. Роговцева	18. Сигнал, предмет, позначка	19. Де Мопасан	20. Склепіння у формі дуги
21. Морський кухар	22. Літак	23. Рос. художник	24. Свійська тварина
25. Склад	26. Нежила частина хати	27. Лорак	28. Ескімо
29. Гетьман України	30. Вправний гімнаст	31. Столітник	32. Пальний порох
33. Слоїк	34. Контр. ревіз. управ.	35. Місто	36. Комаха, що жалить
37. Круговерть, водокрут	38. Папуга	39. Ропуха	40. Місто
41. Стодоля	42. Позначка на чомусь від сокири	43. Поема Т. Шевченка	44. Автор «Жовтого князя»
45. Спортивний біг	46. Автом. телефон. станція	47. Розжарене вугілля	48. Зовнішнє чуття в людини
49. Героїня М. Старицького	50. Тверде паливо	51. Забава	52. За ним бігають футболісти
53. Бик	54. Струнний інструмент	55. Невелика печера	56. Місто
57. Спілка, муз. знак	58. Парзур	59. Вулкан на Сицилії	60. Сопка
61. Поневолення	62. Мелодія	63. Мелодія	64. Лаоська копія
65. 60 хвилин	66. Балка	67. Дволикий бог у римлян	68. Холодна зброя
69. Зачіска	70. Брус, прикріплений до щогли	71. Роман Ю. Мушкетика	72. Піднімає вантажі
73. Дитяча гра	74. Ніч, фляк	75. Віршований розмір	76. Пора року
77. Підвищена рівнина	78. Не проти	79. Грецька літера	80. Великий вечір з танцями
81. Старо слов. літера	82. Шлюпка	83. Казкова баба	84. Літак
85. Табачник	86. Однакова форма, штамп	87. Японська гра	88. ...-банк
89. Відмова	90. Японська гра		

Відповіді на сканворд, вміщений у № 4, 2016 р.

- Древляни. 2. Облігація. 3. Верста. 4. Велес. 5. Шафа. 6. Бізон. 7. Мах. 8. Анемона. 9. Емблема. 10. Сафари. 11. Хан. 12. Ера. 13. СІЗО. 14. ЕОМ. 15. Бобер. 16. Нео. 17. «Ніс». 18. УТ. 19. Об. 20. Коні. 21. ТТ. 22. Ковбаса. 23. Меланія. 24. Кагат. 25. Бунгало. 26. Грузд. 27. За. 28. Арбітр. 29. Гас. 30. Мит. 31. Табу. 32. Бог. 33. Варум. 34. Руда. 35. ДДТ. 36. Беркут. 37. Тол. 38. Узи. 39. Сліп. 40. Весло. 41. США. 42. Светр. 43. Каркас. 44. Торгаш. 45. Ас. 46. Болеро. 47. Іскра. 48. Барвінок. 49. Пług. 50. БК. 51. Отава. 52. Ар. 53. Ноу. 54. Ра. 55. Агрус. 56. Я. 57. ВР. 58. Білка. 59. Єнот. 60. Адоніс. 61. Сабо. 62. Єна. 63. Груба. 64. Брест. 65. Анод. 66. Ре. 67. Мус. 68. Око. 69. Кров. 70. Стук. 71. Унісон. 72. На. 73. Гну. 74. Сі. 75. Голос. 76. Лоск. 77. Сом. 78. Вишня. 79. Сан. 80. Ом. 81. АТ. 82. Скат.